

COĞRAFYACILARIN TURİZM DİSİPLİNİNE AKADEMİK KATKILARI: “ANNALS OF TOURISM RESEARCH” DERGİSİ ÜZERİNDEN BETİMSSEL BİR ANALİZ*

ACADEMIC CONTRIBUTION OF GEOGRAPHERS TO TOURISM DISCIPLINE: A DESCRIPTIVE ANALYSIS ON THE “ANNALS OF TOURISM RESEARCH”

İsmet GÜNEY**

Mehmet SOMUNCU***

Öz

Bu araştırma, doğası gereği interdisipliner bir alan olan turizmde, coğrafyacıların akademik katkılarına dikkat çekilmektedir. Bu nedenle çalışmada temel amaç, turizm disiplininin gelişiminde coğrafyacıların akademik rolü ve önemini nicel verilerle tespit etmektir. Bu amaç doğrultusunda araştırma boyunca şu iki temel soruya yanıt aranacaktır: Turizm ve Coğrafya disiplini arasında epistemolojik olarak nasıl bir ilişki vardır? Coğrafyacıların turizm disiplinine olan akademik katkısı nedir? Bu doğrultuda yanıt aranacak yardımcı sorular ise; Turizm disiplininde etki faktörü en yüksek dergiler hangileridir ve disiplinler eğilimleri nedir? Bu dergiler içerisinde en çok yayın yapan bilim insanları kimdir ve bu bilim insanlarının disiplinler dağılımı nedir? Bu dergiler içerisinde en çok atf alan bilim insanları kimlerdir ve bu araştırmacıların disiplinler dağılımı nedir? Söz konusu araştırma sorularının yanıtlanması için turizm dergilerinin etki faktörü ve alansal eğilimleriyle ilgili bilgiler Elsevier’in ürünü olan Scimago’dan elde edilmiştir. Yayın sıralaması ve atf sıralaması için örneklem olarak belirlenen “Annals of Tourism Research” dergisine ilişkin göstergeler ise yine Elsevier’in ürünü olan Scopus üzerinden elde edilmiştir. Yayın sıralaması ve atf sıralaması sonucu oluşan listede disiplinlerarası katkının ortaya çıkarılması amacıyla bilim insanlarının disiplinler geçmişi eklenmiş ve betimsel analiz yapılmıştır. Araştırmanın sonucuna göre bibliyometrik göstergeler, coğrafya disiplini ve coğrafyacıları turizm disiplini içerisinde bazen ilk bazen ise ikinci sırada olduğunu göstermiştir. Dolayısıyla coğrafyanın ve coğrafyacıların turizm disiplini içerisindeki konumunun hala önemli olduğu görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Coğrafya ve Turizm İlişkisi, Bibliyometrik Göstergeler, “Annals of Tourism Research” Dergisi.

Abstract

This research draws attention to the academic contributions of geographers in the discipline of tourism which is an interdisciplinary area. For this reason, the main purpose of the research is to determine the academic role and importance of geographers in the development of tourism discipline with quantitative data. For this purpose, the following two basic questions will be searched during the research. What is the epistemological relationship between tourism and geography discipline? What is the academic contribution of geographers to tourism discipline? In this direction, the following questions will be searched for the answers: What are the most effective magazines in tourism discipline and what are the disciplinary tendencies? Who are the most publishing scientists in these magazines and what is the disciplinary distribution of these scientists? Who are the most cited scientists in these magazines and what is the disciplinary distribution of these researchers? Information on the impact factors and spatial trends of tourism magazines for responding to such research questions has been obtained from Scimago, the product of Elsevier. Indicators of the publication "Annals of Tourism Research", which was determined as a sample for publication order and citation order, were also obtained through Elsevier's product Scopus. In order to reveal the interdisciplinary contribution to the list of publication sequencing and citation sequencing, a disciplinary history of the scientists was added and a descriptive analysis was made. According to the result of the research, bibliometric indicators show that geography discipline and geography are sometimes the leader and sometimes second in the tourism discipline. Therefore, geography and geographers' position in tourism discipline is still very important.

Keywords: Relationship between Geography and Tourism, Bibliometric Indicators, Magazine of “Annals of Tourism Research”.

1. Giriş

Bir disiplinin gelişim evrelerinde, dış faktörlerin etkileri, değişen paradigmalardan takibi ve tespiti görece kolaydır. Fakat turizm disiplini gibi yapısı itibarıyla multidisipliner olan ve görece genç olan disiplinlerde bu durumların tespiti oldukça güçtür (Mckercher, 2008: 1226). Bu bağlamda turizmin interdisipliner yönüne dikkat çeken Jafari ve Ritchie (1981), turizmle ilgili yapılacak bilimsel araştırmalarda,

* Bu çalışma Türk Coğrafya Kurumu 75. Yıl Kongresi’nde sözlü olarak sunulmuş ve özet metin olarak yayımlanmıştır.

** Arş. Gör., Kilis 7 Aralık Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Coğrafya Bölümü, E-posta: ismetguney@kilis.edu.tr

*** Prof. Dr., Ankara Üniversitesi, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi, Coğrafya Bölümü, E-posta: somuncu@ankara.edu.tr

sosyoloji, coğrafya, ekonomi, psikoloji, tarih, antropoloji, siyaset bilimi ve felsefeye kadar uzanan çeşitli bilim dalları ile yoğun bir etkileşim halinde olduğunu belirtmektedir. Söz gelimi coğrafyacılar, mekânsal öğelerin önemli bir yer teşkil ettiği turizm araştırmalarında çok uzun yıllar önemli katkılar sağlamışlardır (Hall ve Page, 2006; Lew, 2001). Bu araştırma, turizm ve coğrafya disiplini arasındaki ilişki içerisinde coğrafyacıların, doğası gereği interdisipliner bir alan olan turizme akademik katkılarına ele almaktadır. Konuyla ilgili yapılan literatür taramasında genelde turizmin disiplinler arası yapısına özelden ise turizm ve coğrafya arasındaki ilişkiyi ele alan çalışmaların kavramsal düzeyde olduğu görülmektedir (Sarı Çallı, 2015; Kozak vd., 2015; Özgüç, 2003; Aktaş, 2008). Bazı araştırmaların ise ampirik temelli ve disiplinlerarası etkileşime vurguyu yapmasına rağmen (Kozak, 1995; Ryan, 2005; Xiao ve Smith, 2006; Zhao ve Ritchie, 2007; McKercher, 2008; Jamal vd., 2008; Law vd., 2009; Hall, 2011; Özel ve Kozak, 2012; Benckendorff ve Zehrer, 2013; Karagöz ve Kozak, 2014) coğrafya disiplini ve coğrafyacıların turizm disiplinine olan katkısının nasıl ve ne boyutta olduğunu inceleyen bir çalışmaya rastlanmamıştır. Literatürde bu anlamda bir boşluğun olması nedeniyle, araştırmanın temel amacı, turizm disiplini içinde coğrafyacıların akademik rolünün ve öneminin nicel verilerle tespit edilmesi olarak belirlenmiştir. Bu amaç doğrultusunda araştırma boyunca şu iki temel soruya yanıt aranacaktır: Turizm ve Coğrafya disiplini arasında epistemolojik olarak nasıl bir ilişki vardır? Coğrafyacıların turizm disiplinine olan akademik katkısı nedir? Bu doğrultuda yanıt aranacak yardımcı sorular ise; Turizm disiplini içinde etki faktörü yüksek dergiler hangileridir ve bu dergilerin disiplinler eğilimleri nelerdir? Bu dergiler içerisinde en çok yayın yapan bilim insanları kimdir ve bu bilim insanlarının disiplinler dağılımı nedir? Bu dergiler içerisinde en çok atıf alan bilim insanları kimlerdir ve bu araştırmacıların disiplinler dağılımı nedir? Amaç ve sorular çerçevesinde araştırma, dört temel bölüm üzerinden tasarlanmıştır. Öncelikle coğrafya ve turizm disiplininin epistemolojik ilişkisi incelenmiştir. Araştırmanın bu ilişkiyi hangi kavramsal çerçeve içerisinde ele alacağından bahsedilmiştir ve bu kavramsal çerçeve içerisinde ele alınan konumuzla ilgili olan geçmiş araştırmalar incelenmiştir. Daha sonra elde edilen verilerle ilgili bilgiler aktarılmış ve son olarak ta çeşitli bibliyometrik göstergeler ile coğrafya disiplininin turizm disiplinine olan katkısı ortaya konulmuştur.

2. Turizm ve Coğrafya İlişkisi

Turizm dünyanın en büyük endüstrisi olmasına karşın hem kavramsal olarak hem de disiplin olarak üzerinde genel manada anlaşılmuş bir kesinliğe kavuşamamıştır (Gilbert, 1990). Turizm çalışmaları yapan araştırmacıların bir kısmı turizmi, kendi başına bir disiplin olarak görürken bir kısmı da multi-disipliner bir araştırma sahası olduğunu savunmaktadır (Tribe, 1997: 638). Bunun nedeni bugün turizm olgusunun "gündelik yaşamının dışında gezmek, eğlenmek vb. aktiviteler için ayrılan ve bir destinasyonda bu hizmetlerden yararlanmayı gerektiren aktiviteler" şeklinde tanımlandığı düşünüldüğünde, turizmin farklı boyutları olduğu ve bu boyutlarla ilgili olarak farklı disiplinlerin ilgili olabileceği fikri ağırlıktadır. Bu bağlamda tanım irdelendiğinde turizmin, turistik (motivasyon, tercihler, memnuniyet ve etkileşim), sektörel (pazarlama, organizasyon, ulaşım, konaklama ve rekreasyon), ev sahibi toplum (algılar, ekonomik, sosyal ve kültürel etkileri), çevresel (ekolojik etkiler) ve yönetsel (turizmin ölçülmesi, politikalar ve planlama) boyutu olduğu görülmekte ve her bir boyutta üretilen bilgi, farklı disiplinlerden transfer edilmektedir (Tribe, 1997: 641; Williams, 2009: 5; Cook vd., 2016: 7; Yüksel, 2014; İlhan vd. 2017).

Coğrafyanın mekânı odağına alması bakımından diğer disiplinler ile olan ilişkisi daima merkezi bir öneme sahiptir. Coğrafyanın turizme olan ilgisi de üç mekânsal unsurdan meydana gelir: (a) turistlerin yaşadığı yerler (turist çıkarıcı bölgeler); (b) insanların gezmek üzere gittikleri yerler (turistlerin varış bölgeleri); (c) turist gönderen ve alan yerler arasında yapılan yolculuklar. Dolayısıyla Turizm coğrafyası her düzeydeki mekân ölçeğinde turizmin bu üç elemanı ile bir mekân bilimi olarak ilgilidir (Özgüç, 2003: 18). Bu nedenle coğrafyacılar, mekânsal öğelerin önemli bir yer teşkil ettiği turizm araştırmalarında çok uzun yıllar önemli katkılar sağlamışlardır (Hall ve Page, 2006; Lew, 2001).

Hall ve Page (2006)'e göre turizm ve rekreasyon, milli parklar ve ormanlık alanlarının önemlerinin artmasıyla, Anglo-Amerikan coğrafyasında ve araştırmalarında 1920'lerde (Carhart, 1920), Avrupa'da ise deniz turizminin başlamasıyla coğrafyacılar tarafından 1940'larda (E.W. Gilbert, 1939) ele alınmaya başlanmıştır. Bu dönemde yapılan çalışmalar genellikle turizmin, destinasyona (Crisler ve Hunt, 1952; Ullman, 1954; Ullman ve Volk, 1961; Deasy ve Griess, 1966) veya seyahat rotalarına (Eiselen, 1945) olan ekonomik etkilerini araştırmaya odaklanmaktaydı. 1960'lara kadar coğrafyacılar turizm araştırmalarında önemli çalışmalar yapmış olmasına rağmen asıl önemli katkılar, bölge bilimindeki gelişmelerin de katkısıyla bu tarihten sonra gelmiştir (R. E. Murphy, 1963; Wolfe, 1964, 1967; Winsberg, 1966; L. S. Mitchell, 1969; Mercer, 1970). O dönem tartışılmaya başlanan taşıma kapasitesi ve arazi yönetimi konuları (R. Lucas, 1964; Wagar, 1964) halen güncelliğini korumaktadır. 1970-1980 döneminde turizmle ilgili coğrafya literatüründe

birkaç etkili monografyanın ve makalenin ortaya çıkması sağlıklı bir turizm coğrafyası alanının oluşmasını sağlamıştır (Lavery, 1971; Cosgrove ve Jackson, 1972; Coppock ve Duffield, 1975; Matley, 1976; H. Robinson, 1976; Coppock, 1977; D. G. Pearce, 1981,1987; Mathieson ve Wall, 1982; Patmore,1983; Pigram, 1983; S. L. J. Smith,1983). Gerçekten de o dönem turizm literatüründe etkili olan turizm alanları yaşam döngüsü (Butler, 1980) ve turizmin bir sistem (Board vd., 1978) olduğu gibi önemli kavramsal meseleler coğrafyacılar tarafından ortaya atılmıştır(Hall ve Page, 2006: 11-14). Fakat boş zaman, rekreasyon ve turizm çalışmalarında coğrafyanın son zamanlardaki görünümünün ekonomi, sosyoloji ve hatta antropoloji ile kıyaslandığında sönük kaldığı belirtilmektedir (Pearce, 1995:3; Butler,2000,2004). Bu durum turizm ve rekreasyon coğrafyasının mevcut durumunun sorgulanmasına neden olmaktadır. Bu noktadan hareketle bibliyometrik çalışmalar yaparak coğrafyacıların turizm literatürüne olan katkısı incelenmesi gereken önemli bir konu olarak karşımıza çıkmaktadır.

3. Bibliyometri

Bibliyometri, kitap ve diğer yayınların matematiksel ve istatistiksel yöntemlerle sayım yapıp, belirli özelliklerinin analiz edilmesine dayalı bir inceleme alanıdır (Pritchard, 1969: 348). Bu araştırma alanında temel amaç, belgelerin ya da yayınların belirli özellikleri çözümlenerek bilimsel iletişime ilişkin çeşitli bulgular elde etmektir. Bu doğrultuda, örneğin en verimli araştırmaları belirlemek, araştırmalar arasındaki etkileşimin boyutlarını tespit etmek, çeşitli konularda ülkeler arasında, kurumlar arasında ya da ekoller arasında karşılaştırmalar yapmak veya bir bilim dalının, mevcut durumunu ve gelişim çizgisini anlamaya çalışmak ve değerlendirebilmek gibi farklı nedenlerle bibliyometrik araştırmalar yapılmaktadır (Al, 2008).

Koehler (2001) söz konusu amaçlar dâhilinde bibliyometrik araştırmaların tasarım olarak en azından dört gruba ayrılabilirliğini belirtmektedir. Atıf analizi üzerine çalışanlar, ortak atıf (co-citation) analizi üzerine odaklananlar, kişilerin, kurumların ya da ülkelerin verimliliği ile ilgilenenler, kitap, makale, patent gibi bilgi ürünleri ile ilişkili çalışmalar yapanlar şeklinde sıralamaktadır(Koehler, 2001: 120).

Bibliyometrik araştırmaların, özellikle son zamanlarda turizm disiplini içerisindeki önemi artmaya başlamıştır. Bu durumun en önemli nedenleri, turizmin bir bilgi alanı olarak gelişmesi ve yayın yapan bilim insanı sayısının artması olduğu söylenebilir(Hall, 2011: 16). Bu iki önemli gelişmeye bağlı olarak bibliyometrik araştırmalar, turizm disiplinin sorunlarını ortaya çıkarmak ve giderebilmek, hâkim olan ve yeni eğilimleri anlamak, aynı zamanda diğer disiplinlerle olan ilişkisini anlayabilmek amacıyla önemli bir araştırma çerçevesi olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu nedenle turizm ve coğrafya arasındaki ilişkiyi nicel verilerle tespit etmeye çalışan bu araştırma kapsamında benzer araştırma çerçevesi ve tasarımına sahip olan çalışmalar incelenmiştir.

4. Literatür Taraması

Turizm disiplini içerisindeki bibliyometrik çalışmaların önemi ve sayısı, özellikle son zamanlarda artmaya başlamasına rağmen ilk çalışmaların uzun zaman önce başladığını (Sheldon, 1991) ve belli aralıklarla da farklı bakış açıları ve tasarımlarla tekrarlandığı söylenebilir. Söz gelimi Koehler (2001)'in bibliyometrik araştırmalar için yukarıda bahsettiği farklı tasarımların turizm disiplini içerisinde de olduğu görülmektedir. Bir kısım araştırmalar, atıf analizi (McKercher, 2008; Jamal vd., 2008; Özel ve Kozak, 2012), bir kısım araştırmalar, ortak atıf (co-citation) analizi (Benckendorff ve Zehrer, 2013), bir kısım araştırmalar, kitap, makale, patent gibi bilgi ürünleri ile ilişkili içerik çalışmaları (Xiao ve Smith, 2006), bir kısım araştırmalar ise kişilerin, kurumların ya da ülkelerin verimliliği (Kozak, 1995; Ryan, 2005; Zhao ve Ritchie, 2007; Law vd., 2009; Hall, 2011; Karagöz ve Kozak, 2014) ile ilgilenmiştir. Bu araştırmanın, son gruptaki çalışmalar ile aynı tasarımına sahip olduğu söylenebilir. Bu bağlamda konu, kavram ve metodolojik bakımdan bu gruptaki çalışmalar derinlemesine analiz edilmiş ve eksik ve güçlü yönleri araştırılarak çalışmamız için önemli katkı sağlanmıştır.

Sheldon (1991) 1980-1990 döneminde Annals of Tourism Research, Journal of Travel Research ve Tourism Management üzerinden yazarın yayın sayısı sıralaması (rank), akademik pozisyonu, bağlı olduğu kurum ve kuruluş ve coğrafi losyonuna göre bir sıralama yapmış ve bulgular betimsel analize tabi tutulmuştur. Benzer bir araştırma Kozak (1995) tarafından Türkiye’de 1979 ve 1994 yılları arasında turizmle ilgili yayın yapan 10 dergi üzerinden yapılmıştır. Bu araştırmada turizmle ilgili yayın yapmış dergilerin sıralaması, turizmle ilgili ele alınan konuların dağılışı, yazarların akademik ünvanına göre dağılışı, yıllara göre dağılışı, araştırmanın teorik ve amprik temeli olma durumuna göre gruplandırılmış ve betimsel analiz yapılmıştır. Ryan (2005)'in yapmış olduğu araştırmada, disiplin içerisindeki en etkili dergi ve bilim insanlarının sıralamasını elde edilmek istenmiştir. Bu bağlamda öncelikle dergi sıralaması

leisuretourism.com sitesinden en etkili 16 turizm dergisi üzerinden en çok yayın yapan 52 turizm bilim insanını sıralamıştır. Ayrıca, Scopus üzerinden "Annals of Tourism Research" dergisinde sistem üzerinden en çok indirilen eserleri sıralayarak etkili yazarları belirlemeye çalışmıştır. Jogaratnam vd. (2005) 1992-2001 yılları arasında Annals of Tourism Research, Journal of Travel Research ve Tourism Management üzerinden kurumların dergilere yaptığı yayın sayısı, yazarların dergilerde yaptığı yayın sayısı ve coğrafi lokasyona göre veriler düzenlenmiş ve betimsel analize tabi tutulmuştur. Zhao ve Ritche (2007) turizm araştırmalarında akademik liderliği, disiplinler arasında karşılaştırmalı olarak incelemiştir. 1985 ve 2004 yılları arasında turizmle ilgili yayın yapan önemli 8 dergide örneklem olarak belirlenmiş ve bu dergiler içerisinde en çok yayın yapan 58 bilim insanı sıralanmıştır. Sıralama sonucu oluşan listeye yazarların eğitim geçmişleri, kurumsal bağları, ortak yazar sayısı ve cinsiyete göre dağılımları incelenmiştir. McKercher (2008) Google Scholar atf indeksi ve Publish or Perish yazılımını kullanarak, 1970-2007 arasında 58 ve 1998-2007 yılları arasında 46 turizmle ilgilenen bilim insanlarının aldıkları atf sayısı, h-indeks ve g-indeks verilerini baz alarak listelemiştir. Law vd.(2009), 2000-2007 yılları arasında turizm dergilerinde yayımlanmış makaleler arasında en fazla atf alan 100 eseri Google Scholar'ın atf indeksinden elde etmiştir. Listelenen en etkili çalışmalar aldıkları atıflar ISI tabanlı dergiler, ISI dışındaki turizm dergileri ve diğer dergiler şeklinde gruplandırılmış ve sonuçlar analiz edilmiştir. Sonuç olarak, bu çalışmaların ISI'da taranan dergilerden aldıkları toplam atf %10 ile sınırlı kalmıştır. Hall (2011) dergileri performans ve kalite bakımından farklı değerlendirme ölçütlerine göre kıyaslamıştır. Araştırmaya göre dergiler, belirlenmiş tercihlere göre sıralama, atf temelli sıralama, hibrid sıralama ve uzman görüşü temelli sıralama tekniklerine göre sıralanmış ve karşılaştırmalı analiz edilmiştir.

Turizm disiplini için daha önce yapılan bibliyometrik araştırmalar incelendiğinde turizm disiplini içerisinde önde olan dergiler ve bilim insanları hakkında önemli bulgular sağlamıştır. Araştırmaların bir kısmı temel amaç olarak dergilerin performansını belirlemeye odaklanırken (Ryan, 2005; Zhao ve Ritche, 2007, Hall, 2011) bir kısmı da kişilerin ya da kurumların performanslarına değinmiş veya odaklanmıştır (Sheldon, 1991; Kozak, 1995; Jogaratnam vd., 2005; McKercher, 2008; Law vd., 2009). Zhao ve Ritche (2007)'in yapmış olduğu araştırma ise kişi ve kurumların performansını belirlemeyi amaçlarken disiplinlerarası katkıyı da göz önüne almıştır. Yine de yapılan bu araştırmaların genelinde, temel amaç olarak disiplinler arası performansı göz önüne alarak yapılan katkıya, özelden ise coğrafya disiplininin katkısına odaklanan bir çalışmaya rastlanmamıştır. Disiplinler arası etkileşim ve katkının araştırıldığı temel amaç olarak araştırıldığı çalışmalar genellikle tasarımıımız dışında kalan ortak atf çalışmaları bünyesinde yapılmıştır (Benckendorff ve Zehrer, 2013; Karagöz ve Kozak, 2014). Araştırmamız literatürdeki bu boşluğa bir katkı sağlamak amacıyla turizm disiplinine yapılan katkıyı, kişilerin, kurumların ya da dergilerin performansı bağlamında değil, disiplinler arası katkı bağlamında analiz edecektir. Araştırma, bu çerçeveler içerisinde bibliyometrik göstergeler ile coğrafya ve diğer disiplinlerin, turizm disiplinine olan katkısı irdelenmiştir.

5. Veri ve Analiz

Araştırma, temelde coğrafyacıların, turizm disiplininin gelişiminde üretilen akademik literatüre katkısının ne derece olduğuyula ilgili fikir vermeyi hedeflemektedir. Bu hedef doğrultusunda analiz için gerekli örneklem oluşturulmasında, dergiler içerisinde uzun dönem yayın hayatı olması (1973-2017), konuları itibariyle interdisipliner bir turizm dergisi olması ve uluslararası platformda en etkili dergiler arasında yer alması bakımından (Tablo 1) Annals of Tourism Research seçilmiştir (Xiao ve Smith, 2006: 491). Araştırmanın bibliyometrik göstergeler ile yürütülmesi daha nesnel bulgu ve sonuçlara ulaşılmasını sağlamaktadır. Bu bağlamda araştırmada üç temel bir yardımcı gösterge kullanılmıştır.

Birincisi, dergilerin göreceli önemine ilişkin en bilinen değerlendirme ölçütü olan etki faktörüdür (Najman ve Hewitt, 2003). Dergileri değerlendirirken kullanılan etki faktörü (impact factor), bir dergide, önceki iki yılda yayımlanan makalelere o yıl içerisinde yapılan atf sayısının, o derginin önceki iki yılda yayımladığı makale sayısına bölünmesiyle hesaplanmaktadır (Garfield,1994). Bu bağlamda araştırma sorularının yanıtlanabilmesi amacıyla dergilerin etki sıralamasını yapan Elsiver'in bir ürünü olan Scimago Journal & Country Rank (SJR) kullanılmıştır (www.scimagojr.com). SJR'den elde edilen listeye göre turizm, rekreasyon ve konaklama yönetimi (tourism, leisure, and hospitality management) grubu içerisinde toplam 84 dergi bulunmaktadır. Araştırma kapsamında en etkili olan ilk 20'si analize dâhil edilmiştir. Bu veriye ek olarak disiplinler arası katkının belirlenmesi amacıyla söz konusu dergilerin ana eğilimi veya üretim yaptığı bilgi alanına ilişkin bilgiler içeren, SJR'nin dergileri tanımlamak için oluşturduğu sistem dikkate alınmıştır. SJR, dergilerin ana eğilimleri belirlemek için dörtlü sıralama yapmıştır. Buna göre Q1 (yeşil) sınıfı derginin en önemli, Q2 (sarı) ise derginin en önemli ikinci eğilimi, Q3 (turuncu) derginin en önemli üçüncü değerini, Q4 (kırmızı) ise derginin en az bilgi ürettiği alanı grubu oluşturmaktadır (Tablo 1).

İkincisi, temel performans ölçütü olarak görülen yayın sayısıdır (Glänzel ve Moed, 2002; Al, 2008). Bu durum her ne kadar kişisel bir veri sağlasa da kişilerin bağlı olduğu disiplinlerin, turizm disiplinine ne derece katkı ve üretkenlik gösterdiği hakkında bilgi sağlamaktadır. Bu bağlamda örneklem olarak belirlenen "Annals of Tourism Research" dergisinde en çok yayın yapan bilim insanlarının sıralamaları Scopus veri tabanından elde edilmiştir. Sıralama sonucu en çok yayın yapan 156 bilim insanı sıralamasında ilk 26 bilim insanı dikkate alınmıştır. Bu sıralama elde edilirken kitap değerlendirmesi, araştırma notları, özet ve tam metin bildirimler, konferans raporları gibi dokümanlar analize alınmamış sadece makale türündeki eserler dikkate alınmıştır. Disiplinler arası katkının değerlendirilebilmesi amacıyla, oluşan sıralama sonucu yazarların doktora eğitimlerine ilişkin bilgiler elde edilmeye çalışılmıştır. Bu bilgiler önceki bibliyometrik çalışmalardan ve bağlı buldukları kurumlara ait personel web sayfalarından elde edilmiştir. Elde edilemeyen doktora eğitim bilgileri için yazarlarla e-posta yoluyla iletişime geçerek sağlanmıştır (Tablo 2).

Üçüncü, olarak kişilerin kurumların veya kuruluşların akademik performansı anlamında çok yaygın olarak kullanılan göstergelerden biri de atıf sıralamalarıdır (citation index). Bu bağlamda "Annal of Tourism Research" dergisinde yayın yapılan çalışmaların atıf sıralaması, Scopus üzerinden elde edilmiştir. Bu veriye göre 2777 yayın arasından en çok atıf alan ilk 60 çalışma ve yazar/ları listelenmiştir. Disiplinler arası katkının belirlenmesi amacıyla yapılan analizlerde, katkı oranlarının fazla değişim göstermemesi nedeniyle verilerde sadeleştirmeye gidilmiştir. Bu amaçla öncelikle en çok atıf alan 60 çalışma listelenmiş ve birden çok yazarlı çalışmalarda ilk yazarlar listeye dâhil edilmiştir. Ardından en etkili yayınlar sıralamasındaki yazarların disiplinler geçmişi incelenmiş önceden yapılan bibliyometrik çalışmalardan, bağlı buldukları kurumlara ait personel web sayfalarından veya e-posta yoluyla iletişime geçerek elde edilmiştir (Tablo 3).

6. Bulgular

Araştırmanın amacı ve kapsamı dâhilinde dergi sıralaması, yayın sıralaması ve atıf sıralaması olarak üç temel veri seti oluşturulmuştur. Turizm disiplininin interdisipliner yapısında hangi alandan etki ve katkı geldiğiyle ilgili önemli bilgiler elde edilmesi için ise dergilerin alansal eğilimi ve yazarların uzmanlık alanları eklenmiştir. Elde edilen bu veri kaynakları temel istatistikî göstergeler bakımından incelenmiş ve analiz edilmiştir.

SJR üzerinden, turizm, rekreasyon ve konaklama yönetimi grubu içerisindeki dergiler etki faktörüne göre sıralanmıştır. Buradaki amaç disiplinin bilgi üretim alanı içerisinde en etkili olan dergileri tespit etmektir. Bu bağlamda ortaya çıkan tabloda önemli üç temel bulgudan bahsedilebilir. Birincisi, öne çıkan ilk üç dergi, 1990'lardan önce turizmle ilgili yayın hayatına başlayan ilk dergiler olma özelliğine sahip, Journal of Travel Research, Tourism Management ve Annals of Tourism Research dergisi, turizm, rekreasyon ve konaklama yönetimi grubunda en etkili olan ilk üç dergi olmuştur. Gerçekte de bu üç dergi turizm disiplininin uzun süreli yayın yapan ve geleneksel bir çizgi oluşturdu ile ilgili birçok araştırmacı hem fikir olmuştur (Ryan, 2005, 659). Sıralamadan çıkan ikinci sonuç ise turizm, rekreasyon ve konaklama yönetimi grubunda en etkili olan dergiler sıralamasında grup içerisinde adı geçen disiplinler dışında üç tane farklı disiplinlerin adının geçtiği dergilerin yer almasıdır. Bunlar 1.33 etki faktörü ile 12. Sıradaki "Cities", 1.23 etki faktörü ile 13. sırada yer alan Applied Geography, ikincisi, 1.11 etki faktörü ile 17. Sırada yer alan Tourism Geographies dergisidir. Bu dergilerin iki tanesi de doğrudan coğrafya kökenli dergilerdir. Bu durum coğrafya disiplini içerisinde önemli sayılan bu dergilerin, turizm alanında da etkili olduğu ve önemli bir yer teşkil ettiğini göstermektedir. Tablo 1'den çıkan diğer önemli sonuç ise dergiler birinci dereceden ilgili oldukları bilgi gurubu veya eğilimler bakımından incelendiğinde 20 derginin 20'si de turizm, boş zaman ve konaklamaya yönetimi grubunda görülmektedir. En etkili dergiler sıralamasında doğrudan iki coğrafya dergisi olmasına rağmen 6 dergi birinci dereceden ilgili oldukları bilgi gurubu veya eğilimler bakımından coğrafya, planlama ve kalkınma grubunda olduğu görülmektedir. Bu grupta ter ne kadar coğrafi bilginin yanına kalkınma ve planlama grubu eklenmiş olsa da kalkınma ve planlamayla ilgili kendi başarılarına ayrıca gruplarının bulunması buradaki kalkınma ve planlama bilgisinin coğrafya çalışmaları kapsamında icra edilen planlama ve kalkınma bilgileri olduğu düşünülebilir. Dergilerin bilgi üretimi eğilimleri incelendiğinde 5, strateji ve yönetim, 3 ulaşım, 3 kalkınma, 3 pazarlama, 2 spor bilimleri olduğu görülmektedir. Dergilerin bilgi üretimi eğilimleri incelendiğinde 1'er kez de, işletme-yönetim-muhasebe, yönetim bilgi sistemleri, eğitim, işletme ve uluslararası yönetim, yönetim bilimleri, sosyoloji ve siyaset bilimleri, şehir çalışmaları, çevre bilimleri, ormancılık, doğa ve peyzaj koruma, sosyal bilimler, uygulamalı bilgisayar bilimleri, bilgi sistemleri alanında bilgi eğilimi içerisinde olduğu görülmektedir. Bu durum coğrafyanın veya coğrafi bilginin, turizm, boş zaman ve konaklamaya yönetiminden sonra 2. Sırada olduğunu göstermektedir. Dolayısıyla bilgi üretiminde coğrafi bilginin önemli bir rol oynadığını göstermektedir.

Tablo 1. Turizm Araştırmalarında En Etkili Dergiler Sıralaması(N=84).

Sıra	Dergi adı	SJR	Dergilerin Alansal Eğilimleri
1	Journal of Travel Research	3,04	(1)Coğrafya, Planlama ve Kalkınma (1)Turizm, Boş Zaman ve Konaklama Yönetimi (1)Ulaşım
2	Tourism Management	2,58	(1)Kalkınma (1)Strateji ve Yönetim (1)Turizm, Boş Zaman ve Konaklama Yönetimi (1)Ulaşım
3	Annals of Tourism Research	2,205	(1)Kalkınma (1)Turizm, Boş Zaman ve Konaklama Yönetimi
4	Cornell Hospitality Quarterly	1,996	(1)Turizm, Boş Zaman ve Konaklama Yönetimi
5	International Journal of Hospitality Management	1,956	(1)Strateji ve Yönetim (1)Turizm, Boş Zaman ve Konaklama Yönetimi
6	Journal of Service Management	1,823	(1)İşletme, Yönetim ve Muhasebe (1)Strateji ve Yönetim (1)Turizm, Boş Zaman ve Konaklama Yönetimi
7	International Journal of Contemporary Hospitality Management	1,745	(1)Turizm, Boş Zaman ve Konaklama Yönetimi
8	Journal of Sustainable Tourism	1,687	(1)Coğrafya, Planlama ve Kalkınma (1)Turizm, Boş Zaman ve Konaklama Yönetimi
9	Journal of Hospitality Marketing and Management	1,556	(1)Yönetim Bilgi Sistemleri (1)Pazarlama (1)Turizm, Boş Zaman ve Konaklama Yönetimi
10	Journal of Hospitality and Tourism Research	1,553	(1)Eğitim (1)Turizm, Boş Zaman ve Konaklama
11	Sport Management Review	1,422	(1)İşletme ve Uluslararası Yönetim (1)Yönetim Bilimleri (1)Pazarlama (1)Spor Bilimleri (1)Strateji ve Yönetim (1)Turizm, Boş Zaman ve Konaklama Yönetimi
12	Cities	1,332	(1)Kalkınma (1)Sosyoloji ve Siyaset Bilimi (1)Turizm, Boş Zaman ve Konaklama Yönetimi (1)Şehir Çalışmaları
13	Applied Geography	1,238	(1)Çevre Bilimleri (1)Ormancılık (1)Coğrafya, Planlama ve Kalkınma (1)Turizm, Boş Zaman ve Konaklama Yönetimi
14	Current Issues in Tourism	1,232	(1)Coğrafya, Planlama ve Kalkınma (1)Turizm, Boş Zaman ve Konaklama Yönetimi
15	Journal of Travel and Tourism Marketing	1,179	(1)Pazarlama (1)Turizm, Boş Zaman ve Konaklama Yönetimi
16	International Journal of Tourism Research	1,144	(1)Coğrafya, Planlama ve Kalkınma (1)Doğa ve Peyzaj Koruma (1)Turizm, Boş Zaman ve Konaklama Yönetimi (1)Ulaşım
17	Tourism Geographies	1,112	(1)Coğrafya, Planlama ve Kalkınma (1)Turizm, Boş Zaman ve Konaklama Yönetimi
18	International Journal of Sport Policy	1,069	(1)Sosyal Bilimler (1)Turizm, Boş Zaman ve Konaklama Yönetimi
19	European Sport Management Quarterly	1,064	(2)Spor Bilimleri (1)Strateji ve Yönetim (1)Turizm, Boş Zaman ve Konaklama Yönetimi
20	Journal of Hospitality and Tourism Technology	0,879	(1)Uygulamalı Bilgisayar Bilimleri (1)Bilgi Sistemleri (1)Turizm, Boş Zaman ve Konaklama Yönetimi

Tablo 2' ye göre "Annals of Tourism" dergisinde en çok yayın yapan bilim insanları sıralanmıştır. En çok yayın yapan 156 yazardan ilk 26 bilim insanının akademik uzmanlığı incelenmiştir. Bu sonuçlara göre 5 coğrafyacı, 5 turizmci, 4 boş zaman ve rekreasyon, 3 işletme ve yönetim, 2 antropoloji, 2 sosyoloji, 2 ekonomi, 1 psikoloji, 1 iletişim, 1 pazarlama alanında uzman akademisyenlerin olduğu görülmektedir. Dolayısıyla en etkili yazarların uzmanlık alanı dağılımı incelendiğinde turizmciler ve coğrafyacıların lider durumundadır. Tablo 2'deki veriler yazarların alanlarına kümülatif toplamı incelendiğinde ise eşitliğin

bozulduğu görülmektedir. Bu sıralamaya göre 1. sırada 82 makale ile coğrafyacılar, 2. sırada 65 makale ile turizmciiler, 3. sırada 62 makale ile işletme ve yönetim bilimciler, 4. sırada 49 makale ile boş zaman ve rekreasyon bilimciler, 5. sırada 41 makale ile antropologlar, 6. sırada 28 makale ile sosyologlar, 7. sırada 22 makale ile ekonomistler, 8. sırada 17 makale ile psikologlar, 9. sırada 12 makale ile iletişimciler ve 10. sırada 11 makale ile pazarlama bilimi mensupları yer almıştır. Dolayısıyla yayın sayısı bakımından coğrafya ve coğrafyacılar önemli bir katkı sağladığı görülmektedir.

Tablo 2. Annal of Tourism Research” Dergisinde Yayın Sayısı Sıralaması(N=156).

Sıra	Yazar	Yayın Sayısı	Akademik Geçmiş(P.H.D)
1	Var, T.	37	İşletme/Yönetim
2	Jafari, J.	29	Antropoloji
3	Wall, G	28	Coğrafya
4	Cohen, E	18	Sosyoloji
5	Buckley, R.	17	Turizm
6	McKercher, B.	17	Coğrafya
7	Pearce, P.L.	17	Psikoloji
8	Crompton, J.L.	14	Leisure/Rekreasyon
9	Uysal, M.	14	Leisure/Rekreasyon
10	Fesenmaier, D.R.	13	Coğrafya
11	Gursoy, D.	13	Konaklama ve Turizm Yönetimi
12	Ryan, C.	13	Turizm
13	Tribe, J.	13	Turizm
14	Bramwell, B.	12	Coğrafya
15	Pearce, D.G.	12	Coğrafya
16	Pizam, A.	12	İşletme/Yönetim
17	Santos, C.A.	12	İletişim
18	Smith, V.L.	12	Antropoloji
19	Buzinde, C.N.	11	Leisure/Rekreasyon
20	Dolnicar, S.	11	Ekonomi
21	Morgan, N.	11	Pazarlama
22	Pritchard, A.	11	Turizm
23	Sheldon, P.J.	11	Ekonomi
24	Uriely, N.	11	Turizm
25	Dann, G.M.S.	10	Sosyoloji
26	Perdue, R.R.	10	Leisure/Rekreasyon

Tablo 3’de “Annals of Tourism Research” dergisinde 2777 eser arasında en çok atıf yapılan 60 eser listelenmiştir. Bu eserlerin birinci yazarlarının akademik uzmanlıklarına göre dağılımı ve atıf alan uzmanlık alanların kümülatif toplamı incelenmiştir. Buna göre 60 eser incelemesinde birinci yazarların uzmanlık alanları göre gruplandırıldığında 14 yazar ile turizm bilimcileri 1. sırada, 11 yazar ile coğrafyacılar 2. sırada, 10 yazar ile boş zaman ve rekreasyon bilimcileri 3. sırada, 8 yazar ile sosyologlar 4. sırada, 7 yazar ile konaklama yönetimi 5. sırada, 4 yazar ile pazarlama 6. sırada, 2 yazarla antropoloji 7. sırada, 2 yazarla işletme 8. sırada, 1 yazarla ekonomi 9. sırada yer almıştır. Toblo 3’de toplam atıflar yazarların uzmanlık alanına göre dağılımı incelendiğinde en çok atıf 5377(%24) ile turizmciiler almıştır. En çok atıf alan 2. disiplin ise 4621(%20) ile boş zaman ve rekreasyon olmuştur. 3. sırada 4177(%18) ile sosyoloji, 4. sırada 3392(%15) atıfla coğrafyacılar yer almıştır. 5. sırada 2032(%9) atıfla konaklama çalışmaları, 6. sırada 1394(%6) ile pazarlama, 7 sırada 818(%4) atıfla işletme, 8. sırada 564(%3) atıfla antropoloji, 9. sırada 244(%1) ile ekonomi yazarları yer almıştır.

Tablo.3. “Annal of Tourism Research” Dergisinde Atıf Sıralaması(N=2777)

Sıra	Makale Başlığı	Yazar*	Atıf Sayısı	Akademik Geçmiş(P.H.D)
1	Motivations for pleasure vacation	Crompton, J.L.	1163	Boş zaman ve Rekreasyon
2	Authenticity and commoditization in tourism	Cohen, E.	947	Sosyoloji
3	Rethinking authenticity in tourism experience	Wang, N.	898	Sosyoloji
4	A model of destination image formation	Baloglu, S.	843	Turizm
5	Quality, satisfaction and behavioral intentions	Baker, D.A.	813	Boş zaman ve Rekreasyon
6	Anomie, ego-enhancement and tourism	Dann, G.M.S.	631	Sosyoloji
7	Collaboration theory and community tourism planning	Jamal, T.B.	598	Turizm
8	Factors influencing destination image	Beerli, A.	563	İşletme
9	Destination image: Towards a conceptual framework	Gallarza, M.G.	551	Pazarlama
10	Tourist motivation an appraisal	Dann, G.M.S.	546	Sosyoloji
11	Residents' perceptions on tourism impacts	Ap, J.	529	Turizm
12	Attitude determinants in tourism destination choice	Um, S.	480	Turizm

13	Toward a social psychological theory of tourism motivation: A rejoinder	Iso-Ahola, S.E.	468	Boş zaman ve Rekreasyon
14	The political economy of tourism in the third world	Britton, S.G.	451	Coğrafya
15	Motives of visitors attending festival events	Crompton, J.L.	414	Boş zaman ve Rekreasyon
16	Resident attitudes: A structural modeling approach	Gursoy, D.	386	Konaklama ve Turizm Yönetimi
17	Residents' perceptions of community tourism impacts	Andereck, K.L.	381	Sosyoloji
18	New directions in tourism for Third World development	Brohman, J.	350	Coğrafya
19	Resident support for tourism development	Perdue, R.R.	349	Boş zaman ve Rekreasyon
20	Resident attitudes toward tourism impacts in Hawaii	Liu, J.C.	347	Coğrafya
21	Cooperative branding for rural destinations	Cai, L.A.	346	Konaklama ve Turizm Yönetimi
22	Repeater's behavior at two distinct destinations	Kozak, M.	342	Turizm
23	Measuring tourist motivation	Fodness, D.	336	Turizm
24	Sustainable tourism as an adaptive paradigm	Hunter, C.	335	Turizm
25	Developing a tourism impact attitude scale	Lankford, S.V.	325	Coğrafya
26	Psychological nature of leisure and tourism experience	Mannell, R.C.	325	Boş zaman ve Rekreasyon
27	Tourism motivation and expectation formation	Gnoth, J.	324	Pazarlama
28	Influence of terrorism risk on foreign tourism decisions	Sönmez, S.F.	307	Boş zaman ve Rekreasyon
29	Collaboration in local tourism policymaking	Bramwell, B.	300	Coğrafya
30	Staging tourism: Tourists as performers	Edensor, T.	297	Coğrafya
31	The anthropology of tourism	Graburn, N.H.H.	296	Antropoloji
32	Review of international tourism demand models	Lim, C.	288	Turizm
33	From motivation to actual travel	Mansfeld, Y.	288	Coğrafya
34	The tourist experience. Conceptual developments	Uriely, N.	285	Turizm
35	Host attitudes toward tourism: An improved structural model	Gursoy, D.	284	Konaklama ve Turizm Yönetimi
36	Tourist roles, perceived risk and international tourism	Lepp, A.	282	Boş zaman ve Rekreasyon
37	The indiscipline of tourism	Tribe, J.	276	Turizm
38	Authenticity and sincerity in tourism	Taylor, J.P.	274	Coğrafya
39	Pictorial element of destination in image formation	MacKay, K.J.	274	Turizm
40	Tourist attraction systems	Leiper, N.	271	Konaklama ve Turizm Yönetimi
41	This trip really changed me: Backpackers' narratives of self-change	Noy, C.	268	Antropoloji
42	Motion picture impacts on destination images	Kim, H.	268	Turizm
43	Managing stakeholders: A tourism planning model	Sautter, E.T.	266	Pazarlama
44	Mindful visitors: Heritage and Tourism	Moscardo, G.	264	Turizm
45	The tourist guide. The origins, structure and dynamics of a role	Cohen, E.	261	Sosyoloji
46	Traditions of sustainability in tourism studies	Saarinen, J.	259	Coğrafya
47	Staged authenticity and heritage tourism	Chhabra, D.	259	Turizm
48	Rethinking the sociology of tourism	Cohen, E.	259	Sosyoloji
49	Power and tourism: A Foucauldian observation	Cheong, S.-M.	256	Coğrafya
50	Tourist information search	Fodness, D.	256	Pazarlama
51	Expanding the functional information search model	Vogt, C.A.	255	Boş zaman ve Rekreasyon
52	Food in tourism - Attraction and impediment	Cohen, E.	254	Sosyoloji
53	An integrative model of tourists' information search behavior	Gursoy, D.	250	Konaklama ve Turizm Yönetimi
54	Host community reactions: A cluster analysis	Fredline, E.	250	Konaklama ve Turizm Yönetimi
55	Does nationality affect tourist behavior?	Pizam, A.	249	İşletme
56	Reconceptualizing tourism	Farrell, B.H.	245	Coğrafya
57	Tourism, terrorism, and political instability	Sönmez, S.F.	245	Boş zaman ve Rekreasyon
58	The framework of tourism. Towards a definition of tourism, tourist, and the tourist industry	Leiper, N.	245	Konaklama ve Turizm Yönetimi
59	Perceived Impacts of Tourism: The Case of Samos	Haralambopoulos, N.	244	Ekonomi
60	Tourism information and pleasure motivation	Goossens, C.	242	Pazarlama

7. Sonuç

Bu araştırma, coğrafyacıların turizm disiplinine olan katkısını "Annals of Tourism Research" dergisi üzerinden analiz etmeye çalışmıştır. Bu amaç doğrultusunda turizm disiplini için etki faktörü yüksek olan

önemli dergiler incelenmiştir. Bu dergiler arasında “Annals of Tourism Research” dergisinde disiplinler arası katkının belirlenmesi amacıyla yayın sayısı ve atıf sayıları yazarların uzmanlık alanlarına göre ele alınmıştır. Elde edilen bulgulara göre dergiler arasında iki tane doğrudan coğrafya dergisi bulunmaktadır. Dergilerin bilgi eğilimleri incelendiğinde ise altı derginin coğrafi bilgi üretimi eğiliminde olduğu görülmüştür. Bu göstere turizm dergileri içerisinde en önemli 2. disiplininin coğrafya olduğunu göstermektedir. “Annals of Tourism Research” dergisinde en çok yayın yapan yazarlar sıralandığında ise, yazarların alansal dağılımında turizmciler ve coğrafyacıların lider olduğu görülmüştür. Yazarların ürettiği makale sayısı toplandığında ise 82 makale ile coğrafyacılar en üretken grubu oluştururken 2. sırada 65 yayın ile turizmciler yer almıştır. Dolayısıyla “Annals of Tourism Research” dergisinde yayın sayısı bakımından coğrafyacılar önemli bir konumda olduğu söylenebilir. “Annals of Tourism Research” dergisinde en çok atıf alan çalışmaların birinci yazarları incelendiğinde alansal dağılımda 14 yazar ile turizm bilimcileri 1. sırada yer alırken coğrafyacılar 10 yazar ile 2. sırada yer almıştır. Toplam atıfları yazarların uzmanlık alanlarına göre dağılımları hesaplandığında ise coğrafyacılar toplam atıflar içerisinde %15’ini alarak 4. sırada kalmıştır. Sonuç olarak tüm bu göstergeler coğrafi bilgi ve coğrafya disiplini turizm çalışmaları gelişimi için önemli bir yer teşkil ettiği görülmektedir.

Araştırma her ne kadar nicel veriler ile bazı durumları açıklamış olsa da gelecek çalışmalar örneklem sayısını ve zaman analizi yaparak özgün bulgulara ulaşabilir. Çünkü literatürde halen örneklemin çok sayıda tutularak ve bibliyometrik analizlerin yapılarak coğrafyanın turizm disiplinine ne derece katkı yaptığına ilişkin çalışmaların olamadı söylenebilir. Bu durum konu ile ilgili yapılacak olan yeni çalışmalar için özgün bir alan oluşturmaktadır.

KAYNAKÇA

- AKTAŞ, Gürhan (2008). “Turizm ve Coğrafya”, İçinde: Aktaş G., *Türkiye Turizm Coğrafyası*, S. 1-15, Ankara: Detay Yayıncılık.
- AL, Umut (2008). *Türkiye'nin Bilimsel Yayın Politikası: Atıf Dizinlerine Dayalı Bibliyometrik Bir Yaklaşım*, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara: Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- BENCKENDORFF, Pierre ve ZEHNER, Anita (2013). “A network Analysis of Tourism Research”, *Annals of Tourism Research*, S. 43, s. 121-149.
- BOARD, C., BRUNSDEN, D., GERRARD, J., MORGAN, B.S., MORLEY, C.D. ve THORNES, J.B. (1978). “Leisure and the countryside: The example of the Dartmoor National Park”, İçinde: J.Blunden, P.Haggett, C.Hamnett and P.Sarre (Ed.) *Fundamentals of Human Geography: A Reader*, S. 44-52, London: Harper & Row.
- BUTLER, W. Richard. (1980). “The Concept Of A Tourist Area Cycle Of Evolution: Implications For Management Of Resources”, *Canadian Geographer*, S. 24, s. 5-12.
- BUTLER, W. Richard. (2000). “Tourism and The Environment: A Geographical Perspective”, *Tourism Geographies*, S. 2(3), s. 337-58.
- BUTLER, W. Richard. (2004). “Geographical Research on Tourism, Recreation and Leisure: Origins, Eras and Directions”, *Tourism Geographies*, S. 6(2), s. 143-62.
- CARHART, A.H. (1920). “Recreation in the forests”, *American Forests*, S. 26, s. 268-72.
- COOK, A. ROY., HSU H. C. CATHY., MARQUA J. JOSEPH (20016). *Turizm Konaklama ve Seyahat İşletmeciliği*, (Tuna M. Çev.), Ankara: Nobel Yayınları.
- COPPOCK, J.T. (Ed.) (1977). *Second Homes: Curse or Blessing?*, Oxford: Pergamon.
- COPPOCK, J.T. ve DUFFIELD, B. (1975). *Outdoor Recreation in the Countryside: A Spatial Analysis*, London: Macmillan.
- CRISLER, Robert M. ve HUNT, Mahlon S. (1952). “Recreation Regions in Missouri”, *Journal of Geography*, S. 51(1), s. 30-9.
- COSGROVE, I. ve JACKSON, R. (1972). *The Geography of Recreation and Leisure*, London: Hutchinson.
- DEASY, George F. ve GRIESS, Phyllis R. (1966). “Impact of A Tourist Facility on Its Hinterland”, *Annals of the Association of American Geographers*, S. 56(2), s. 290-306.
- EISELEN, Elizabeth (1945). “The Tourist Industry of a Modern Highway, US 16 in South Dakota”, *Economic Geography*, S. 21, s. 221-30.
- GARFIELD, E. (1994). The impact factor: ISI. *Current Contents*, 25, 3-7.
- GILBERT, D.C. (1990). “Conceptual Issues in The Meaning of Tourism”, İçinde: Cooper, C.P. (Ed.) S. 4-27,
- GILBERT, Edmund W. (1939). “The Growth of Inland and Seaside Health Resorts in England”, *Scottish Geographical Magazine*, S. 55, s. 16-35.
- GLÄNZEL, W. ve MOED, H.F. (2002). “Journal Impact Measures in Bibliometric Research. *Scientometrics*, S. 53(2), s. 171-193.
- HALL, Colin. M. (2011). “Publish and Perish? Bibliometric Analysis, Journal Ranking and The Assessment of Research Quality in Tourism”, *Tourism Management*, S. 32, s. 16-27.
- HALL, C.Michael ve PAGE, Stephen J. (2006). *The Geography of Tourism and Recreation*, 3. Baskı, London ve New York: Routledge.
- İLHAN, Ali, ÇELİK, Mehmet Ali, GÜLERSOY, Ali Ekber, GÜMÜŞ, Nevzat (2017). “Cehennem Deresi Kanyonu'nun (Arduç, Artvin) Ekoturizm Potansiyeli Açısından Değerlendirilmesi ve Planlama Önerileri”, *Turkish Studies*, S. 12, s. 309-340.
- JAFARI, Jafar ve J. R. RITCHIE, Brent (1981). “Towards a Framework for Tourism Education”, *Annals of Tourism Research*, S. 8, s. 13-33.
- JAMAL, Tazim, SMITH, Brian, ve WATSON, Elizabeth (2008). “Ranking, Rating, and Scoring of Tourism Journals: Interdisciplinary Challenges and Innovations”, *Tourism Management*, S. 29, s. 66-78.
- JOGARATNAM, G., CHON, K., MCCLEARY, K., MENA, M., ve YOO, J. (2005). “An Analysis of Institutional Contributors to Three Major Academic Tourism Journals: 1992-2001”, *Tourism Management*, S. 26, s. 641-648.
- KARAGÖZ, Deniz ve KOZAK, Nazmi (2014). “Anatolia Turizm Araştırmaları Dergisi'nin Bibliyometrik Analizi: Araştırma Konuları ve Kurumlar Arası İş Birliğinin Sosyal Ağ Analizi İle İncelenmesi”, *Türk Kütüphaneciliği*, S. 28(1), s. 47-61.
- KOEHLER, W. (2001). “Information science as “Little Science”: The implications of a bibliometric analysis of the Journal of the American Society for Information Science”, *Scientometrics*, S. 51(1), s. 117-132.

- KOZAK, Nazmi (1995). "Türkiye'de Yayımlanan Turizm Konulu Makaleler Üzerine Bir İnceleme", *Anatolia Turizm Araştırmaları Dergisi*, S.6(1), s. 62-72.
- KOZAK, Nazmi, KOZAK, Meryem A. ve KOZAK, Metin (2015). *Genel Turizm: İlkeler-Kavramlar*, 18. Baskı, Ankara: Detay Yayıncılık.
- LAVERY, P. (Ed.) (1971). *Recreational Geography*, Newton Abbott: David and Charles.
- LAW, Rob, YE, Qiang, CHEN, Wei ve LEUNG, Rosanna (2009). "An Analysis of The Most Influential Articles Published in Tourism Journals from 2000 to 2007: A Google Scholar Approach", *Journal of Travel & Tourism Marketing*, S. 26(7), s. 735-746.
- LEW, A. Alan (2001). "Defining a Geography of Tourism", *Tourism Geographies*, S. 3(1), s. 105-14.
- LUCAS, R. (1964). "Wilderness Perception and Use: The Example of The Boundary Waters Canoe Area", *Natural Resources Journal*, S. 3(1), 394-411.
- MATHIESON, A. ve WALL, G. (1982). *Tourism: Economic, Physical and Social Impacts*, London: Longman.
- MATLEY, I.M. (1976). *The Geography of International Tourism*, Washington: Association of American Geographers.
- MCKERCHER, Bob (2008). "A citation analysis of tourism scholars", *Tourism Management*, S. 29, s. 1226- 1232.
- MERCER, D. (1970). The Geography of Leisure: A Contemporary Growth Point", *Geography*, S. 55(3), s. 261-73.
- MITCHELL, Lisle S. (1969). "Recreational Geography: Evolution and Research Needs", *Professional Geographer*, S. 21(2), s. 117-19.
- MURPHY, Richard E. (1963). "Geography and outdoor recreation: An opportunity and an obligation", *Professional Geographer*, S. 15(5), s. 33-4.
- NAJMAN, J.M. ve HEWITT, B. (2003). The Validity of Publication and Citation Counts for Sociology and Other Selected Disciplines", *Journal of Sociology*, S. 39(1), s. 62-80.
- ÖZEL, Ç. Hale ve KOZAK, Nazmi (2012). "Turizm Pazarlaması Alanının Bibliyometrik Profili(2000-2010) ve Bir Atf Analizi Çalışması", *Türk Kütüphaneciliği*, S. 26(4), s. 715-733.
- ÖZGÜÇ, Nazmiye (2003). *Turizm Coğrafyası Özellikler ve Bölgeler*, 4. Baskı, İstanbul: Çantay Kitabevi.
- PATMORE, J.A. (1983). *Recreation and Resources: Leisure Patterns and Leisure Places*, Oxford: Blackwell.
- PEARCE, Douglas G. (1981). *Tourist Development*, Harlow: Longman.
- PEARCE, Douglas G. (1987). *Tourism Today: A Geographical Analysis*, Harlow: Longman.
- PEARCE, D.G. (1995) *Tourism Today: A Geographical Analysis*, 2. Baskı, Harlow: Longman.
- PİGRAM, J.J. (1983). *Outdoor Recreation and Resource Management*, London: Croom Helm.
- PRITCHARD, A. (1969). "Statistical Bibliography or Bibliometrics?", *Journal of Documentation*, S. 25, s. 348-349.
- ROBINSON, H. (1976). *A Geography of Tourism*, Harlow: Longman.
- RYAN, Chris (2005). "The Ranking and Rating of Academics and Journals in Tourism Research", *Tourism Management*, S. 26, s. 657-662.
- SARI ÇALLI, Didar (2015). "Turizm Yazınında Teorik Çerçeve Yaşanan Tartışmalar ve Turizmoloji Üzerine Nitel Bir Değerlendirme", *Kastamonu Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, S. 7, s. 135-142
- SHELDON, P. J. (1991). "An Authorship Analysis of Tourism Research" *Annals of Tourism Research*, S. 18, s. 473-484.
- SMITH, S.L.J. (1983) *Recreational Geography*, Harlow: Longman.
- TRIBE, John (1997). "The Indiscipline of Tourism", *Annals of Tourism Research*, S. 24(3), s. 638-657.
- ULLMAN, Edward L. (1954) "Amenities as a Factor in Regional Growth", *Geographical Review*, S. 54, s. 119-32.
- ULLMAN, Edward L. ve Volk, D.J. (1961). "An Operational Model for Predicting Reservoir Attendance and Benefits: İmlications of a Location Approach to Water Recreation", *Papers of the Michigan Academy of Science, Arts and Letters*, S. 47, s. 473-84.
- WAGAR, J.A. (1964). *The Carrying Capacity of Wildlands for Recreation*, Forest Service Monograph, Washington: Society of American Foresters.
- WILLIAMS, S. (2009). *Tourism Geography A new Synthesis*, 2. Baskı, Routledge: Oxon.
- WINSBERG, Morton P. (1966). "Overseas Travel by American Civilians Since World War II", *Journal of Geography*, S. 65, s. 73-9.
- WOLFE, R.J. (1964). "Perspectives on Outdoor Recreation: A Bibliographical Survey", *Geographical Review*, S. 54(2), s. 203-38.
- WOLFE, R.J. (1967) "Recreational Travel: The New Migration", *Geographical Bulletin*, S. 9, s. 73-9.
- XIAO, Honggen ve SMITH, Stephen. L. J. (2006). "The Maturation of Tourism Research: Evidence From A Content Analysis", *Tourism Analysis*, S. 10, s. 335-348.
- YÜKSEL, Atilla (2014). "Akademik Görüş: "Turizm Belirsizin Bilimi?", *Seyahat ve Otel İşletmeciliği Dergisi*, S. 7(2)
- ZHAO, Weibing, ve RİTCHİE, J. R. Brent (2007). "An Investigation of Academic Leadership in Tourism Research: 1985-2004", *Tourism Management*, S. 28, s. 476-490.